

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PUTNIM ISPRAVAMA

Član 1.

U Zakonu o putnim ispravama („Službeni glasnik RS”, br. 90/07, 116/08, 104/09 i 76/10), u članu 2. stav 1, posle reči: „javna isprava”, dodaju se reči: „sa elektronskim nosačem podataka, osim putnog lista koji ne sadrži elektronski nosač podataka”.

U stavu 2. reči: „Za vreme boravka u inostranstvu, putna” zamenjuju se rečju: „Putna”.

Član 2.

U nazivu poglavlja II reči: „I VIZE” brišu se.

Član 3.

U članu 7. stav 2. briše se.

Član 4.

Naziv iznad člana 13. i član 13. brišu se.

Član 5.

Naziv iznad člana 14. i član 14. brišu se.

Član 6.

U članu 15. stav 2. menja se i glasi:

„Licima koja zahtev za izdavanje pasoša podnose preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije, pasoš izdaje policijska uprava ili policijska stanica Ministarstva unutrašnjih poslova, na čijem području je prebivalište lica koje podnosi zahtev za izdavanje pasoša, a za lica koja nemaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije pasoš izdaje Policijska uprava za grad Beograd Ministarstva unutrašnjih poslova”.

Član 7.

Naziv iznad člana 18. i član 18. brišu se.

Član 8.

Naziv iznad člana 22. i član 22. brišu se.

Član 9.

U članu 23. posle stava 2, dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Licu kome se iz objektivnih razloga privremenog karaktera ne mogu uzeti otisci prstiju, pasoš se izdaje sa rokom važenja od godinu dana.

Licu koje u periodu od pet godina izgubi dva ili više pasoša, novi pasoš se izdaje sa rokom važenja od godinu dana.”.

Član 10.

U članu 24. stav 2. reči: „i vize” brišu se.

U stavu 3. posle tačke 6) dodaje se tačka 6a) koja glasi: „6a) prebivalište”.

Član 11.

U članu 25. stav 1. menja se i glasi:

„Obrazac pasoša, diplomatskog pasoša i službenog pasoša sadrži elektronski nosač podataka i mašinski čitljivu zonu za potrebe automatskog očitavanja podataka.”.

Član 12.

U članu 26. reči: „i viza” brišu se.

Član 13.

U članu 28. stav 3. menja se i glasi:

„Sadržina zahteva za izdavanje putnog lista smatra se potpunom ukoliko je zahtev za izdavanje putnog lista podnet bez prisustva lica koje je u inostranstvu bez putne isprave, a nadležni organ iz člana 17. ovog zakona nesporno utvrdi identitet lica.”.

Član 14.

U članu 29. stav 2. u tački 4) na kraju teksta tačka se zamenjuje tačkom i zapetom.

Posle tačke 4) dodaje se tačka 5) koja glasi: „u drugim slučajevima pravne i fizičke sprečenosti jednog od roditelja da vrši roditeljsko pravo”.

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Otisci prstiju i potpis se ne uzimaju prilikom podnošenja zahteva od deteta, do navršene dvanaeste godine života”.

Član 15.

U članu 30. stav 4. posle reči: „poništiće se”, dodaju se reči: „prilikom preuzimanja novog pasoša”.

Član 16.

U članu 33, u stavu 2. reči: „radi poništenja” zamenjuju se rečima: „a prilikom preuzimanja novog pasoša, prethodna putna isprava će biti poništena”.

Član 17.

Član 36. menja se i glasi:

„Nadležni pravosudni organi iz člana 35. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona, dužni su da Ministarstvu unutrašnjih poslova, preko policijskih uprava, odnosno policijskih stanica, na čijem području lice ima prebivalište, dostave zahtev u vezi sa razlozima iz člana 35. stav 1. tačka 1), odnosno obaveštenje o postojanju razloga iz člana 35. stav 1. tačka 2) ovog zakona”.

Član 18.

U članu 37. stav 3. briše se.

Član 19.

U članu 42. posle stava 2, dodaje se stav 3. koji glasi:

„Nadležni organ za izdavanje putne isprave može po službenoj dužnosti rešenjem proglasiti nevažećom putnu ispravu u sledećim slučajevima:

1) ukoliko lice koje je u postupku vraćanja po međunarodnom sporazumu izjavi da nema putnu ispravu, a nadležni organ utvrdi da poseduje važeći pasoš i da nije prijavio gubitak pasoša, u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana;

2) ukoliko diplomatski ili službeni pasoš ne bude vraćen Ministarstvu spoljnih poslova u roku od 60 dana od dana kada je prestao pravni osnov za izdavanje ove vrste pasoša”.

Član 20.

U članu 45. stav 1. menja se i glasi:

„O izdatim putnim ispravama, o odbijenim zahtevima za izdavanje putnih isprava, o oduzetim putnim ispravama, nevažećim putnim ispravama i o podacima iz člana 35. stav 1. tač. 1) do 4) ovog zakona vodi se evidencija na propisan način”.

Član 21.

Član 46. menja se i glasi:

„Evidencije o putnim ispravama sadrže podatke: o podnosiocu zahteva iz člana 24. stav 3. ovog zakona i druge podatke o vrsti putne isprave, serijskom broju, roku važenja i datumu izdavanja putne isprave, o razlozima odbijanja zahteva za izdavanje putne isprave, odnosno za oduzimanje putne isprave i o nevažećim putnim ispravama”.

Član 22.

U članu 48. stav 1. tačka 1) reči: „ili drugim propisima” brišu se.

Posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da podatke iz evidencija o putnim ispravama koriste u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.”

Član 23.

U članu 50. stav 1. posle reči: „prekršaj” dodaju se reči: „i za pokušaj prekršaja”.

Posle tačke 3), dodaje se tačka 4) koja glasi:

„4) ko preinači, izbriše ili na drugi način falsifikuje lične podatke, koji su upisani i elektronski uneti u putnu ispravu, ili preinači, izbriše ili na drugi način falsifikuje beleške i oznake koje su u putnu ispravu naknadno unela službena lica.”

Član 24.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I P R A V N I O S N O V

Osnov za donošenje ovog zakona je u članu 97. stav 1. tačka 2) Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 98/06).

II R A Z L O Z I Z A D O N O Š E N J E Z A K O N A

U cilju rada na daljem usklađivanju propisa Republike Srbije sa propisima Evropske unije unete su odgovarajuće izmene i dopune u Zakon o putnim ispravama („Službeni glasnik RS”, br. 90/07, 116/08, 104/09 i 76/10).

Putna isprava se definiše kao javna isprava sa elektronskim nosačem podataka.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o putnim ispravama se prvenstveno ukidaju tzv. izlazne vize, odnosno vize koje Republika Srbija daje svojim državljanima, jer evropsko pravo ne poznaje institut „izlaznih viza“, koje predstavljaju svojevrsan vid ograničenja slobode kretanja ljudi.

Jedno od najvećih dostignuća Evropske unije je stvaranje unutrašnjeg tržišta, koje je zvanično uspostavljeno 1993. godine. Unutrašnje tržište zasniva se na četiri slobode: slobodi kretanja robe, ljudi, usluga i kapitala, pa između ostalog, u ovom delu usklađujemo predmetni zakon sa pravilima Evropske unije. Ograničenja slobodnog kretanja ljudi su još uvek moguća iz sledećih razloga: javnog reda i sigurnosti, zaštite zdravlja i zapošljavanja u javnoj službi.

Ukidanjem viza u predmetnom zakonu prestaju da postoje i broderska i pomorska isprava u koju je uneta viza kao vrsta putne isprave, već će dosadašnji imaoci ovakvih putnih isprava putovati uz običan pasoš.

Usklađivanje sa propisima Evropske unije vrši se i u delu koji se odnosi na postupak uzimanja otiska prsta lica kome iz objektivnih razloga otisak ne može biti uzet, kao i propisivanja odredbe da se detetu mlađem od dvanaest godina ne uzimaju otisci prstiju niti potpis prilikom podnošenja zahteva za izdavanje putne isprave.

Uvedena je obaveza da pri korišćenju podataka koji se vode u evidencijama po ovom zakona državni organi postupaju u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

III O B J A Š N J E N J E P O J E D I N A Č N I H R E Š E N J A

U članu 1. propisano je u definiciji putne isprave da se radi o javnoj ispravi sa elektronskim nosačem podataka.

U stavu 2. reči: „Za vreme boravka u inostranstvu” brišu se.

U članu 2. propisano je da se u naslovu poglavlja II reči: „i vize” brišu.

U članu 3. propisano je da se u članu 7. stav 2. briše.

U članu 4. propisano je da se naslov iznad člana 13. briše, kao i da se član 13. briše.

U članu 5. propisano je da se naslov iznad člana 14. briše, kao i da se član 14. briše.

U članu 6. propisano je da se u članu 15. stav 2. menja i glasi:

„Licima koja zahtev za izdavanje pasoša podnose preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije, pasoš izdaje Policijska uprava ili Policijska stanica Ministarstva unutrašnjih poslova, na čijem području je prebivalište lica koje podnosi zahtev za izdavanje pasoša, a za lica koja nemaju prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije pasoš izdaje Policijska uprava za grad Beograd Ministarstva unutrašnjih poslova”.

Pomenuti stav je izmenjen iz razloga preciziranja organizacionih jedinica koje izdaju pasoš licima koja zahtev za izdavanje pasoša podnose preko diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Srbije.

U članu 7. propisano je da se naslov iznad člana 18: „Nadležni organ za izdavanje vize na brodarsku knjižicu i pomorsku knjižicu i putnu ispravu osoblja u međunarodnom saobraćaju”, kao i član 18. briše.

U članu 8. propisano je da se naslov iznad člana 22: „Rok važenja vize”, kao i član 22. briše.

U članu 9. propisano je da se u članu 23. posle stava 2, dodaje novi stav 3. koji glasi:

„Licu kome se iz objektivnih razloga privremenog karaktera ne mogu uzeti otisci prstiju, pasoš se izdaje sa rokom važenja od godinu dana”.

posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Licu koje u periodu od pet godina izgubi dva ili više pasoša, novi pasoš se izdaje sa rokom važenja od godinu dana”.

Novim st. 3. i 4. u članu 23. Zakona predviđena je mogućnost da se određenim licima izda pasoš sa kraćim rokom važenja, odnosno godinu dana, usled onemogućnosti uzimanja otisaka prstiju iz objektivnih razloga (oštećenje papilarnih linija isl), odnosno kao vid sankcije za nesavesne imaoce pasoša, a koji u periodu od pet godina izgube dva ili više pasoša.

U članu 10. propisano je da se u članu 24. stav 2. reči: „i vize” brišu.

U stavu 3. istog člana posle tačke 6) dodaje se tačka 7) koja glasi: „prebivalište”. Naime, obrazac putne isprave sadrži prostor za upis određenih podataka o imaoцу putne isprave, pa se kao jedan od podataka, dodaje i mesto prebivališta imaoца putne isprave.

U članu 11. propisano je da se u članu 25. stav 1. menja i glasi:

„Obrazac pasoša, diplomatskog pasoša i službenog pasoša sadrži elektronski nosač podataka i mašinski čitljivu zonu za potrebe automatskog očitavanja podataka”.

Izmenom stava 1. predmetnog člana Zakona precizirani su elementi koje obrazac putne isprave sadrži.

U članu 12. propisano je da se u članu 26. reči: „i viza” brišu.

U članu 13. propisano je da se u članu 28. stav 3. briše.

U članu 14. propisano je da se u članu 29. posle stava 2. dodaje novi stav 3. koji glasi:

„Otisci prstiju i potpis se ne uzimaju prilikom podnošenja zahteva od deteta, do navršene dvanaeste godine života”.

Ova norma usaglašena je sa odgovarajućim propisom Evropske unije.

U članu 15. propisano je da se u članu 30. stav 4. posle reči: „poništiće se”, dodaju reči: „prilikom preuzimanja novog pasoša”, čime se precizira trenutak poništavanja putne isprave čiji je rok važenja istekao ili koja ne može služiti svojoj nameni, a koja se prilaže uz zahtev za izdavanje putne isprave.

U članu 16. propisano je da se u članu 33. stav 2. reči: „radi poništenja” zamenjuju rečima: „a prilikom preuzimanja novog pasoša, prethodna putna isprava će biti poništena”, čime se precizira trenutak poništavanja putne isprave čiji rok važenja nije istekao, a na zahtev se licu pod uslovima iz Zakona izdaje nova putna isprava.

U članu 17. propisano je da se član 36. menja i njime se ustanovljava dužnost nadležnih pravosudnih organa iz člana 35. stav 1. tač. 1) i 2) da Ministarstvu unutrašnjih poslova, preko policijskih uprava, odnosno policijskih stanica na čijem području lice ima prebivalište, dostave zahtev ako je protiv lica koje traži izdavanje putne isprave doneto rešenje o sprovođenju istrage ili je podignuta optužnica - na zahtev nadležnog suda, odnosno javnog tužilaštva, odnosno da dostave obaveštenje ako je lice koje traži izdavanje putne isprave osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od tri meseca, odnosno dok kaznu ne izdrži.

U članu 18. propisano je da se član 37. stav 3. briše.

U članu 19. propisano je da se u članu 42. posle stava 2. dodaje novi stav 3. kojim se predviđa mogućnost nadležnog organa za izdavanje putne isprave da po službenoj dužnosti rešenjem proglasi nevažećom putnu ispravu u sledećim slučajevima:

- ukoliko lice koje je u postupku vraćanja po međunarodnom sporazumu izjavi da nema putnu ispravu, a nadležni organ utvrdi da poseduje važeći pasoš i da nije prijavio gubitak pasoša, u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana;

- ukoliko diplomatski ili službeni pasoš ne bude vraćen Ministarstvu spoljnih poslova u roku od 60 dana od dana kada je prestao pravni osnov za izdavanje ove vrste pasoša. Ova norma je uvedena iz razloga uočenih zloupotreba u praksi određenih imalaca putnih isprava, odnosno imalaca diplomatskih ili službenih pasoša.

Članom 20. predviđeno je da se u članu 45. stav 1. reči: „i vizama”, „i viza”, „, , poništenim vizama” brišu.

Članom 21. propisano je da se u članu 46. reči: „i vizama”, „ili vize”, „i vize” i „ili poništavanja vize” brišu.

U članu 22. propisano je da se u članu 48. posle stava 1. dodaje novi stav 2. koji glasi:

„Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da podatke iz evidencija o putnim ispravama koriste u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.” Navedenom normom propisan je način korišćenja podataka iz evidencija koje se vode po ovom zakonu od strane državnih organa, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

U članu 23. propisano je da se u članu 50. stav 1. iza reči: „prekršaj” dodaju reči: „i za pokušaj prekršaja”, s obzirom da je članom 16. Zakona o prekršajima predviđen institut „pokušaj prekršaja”.

U istom stavu, posle tačke 3), dodaje se nova tačka 4) koja glasi:

„Ko preinači, izbriše ili na drugi način falsifikuje lične podatke, koji su upisani i elektronski uneti u putnu ispravu, ili preinači, izbriše ili na drugi način falsifikuje beleške i oznake koje su u putnu ispravu naknadno unela službena lica.”

Propisivanjem ovog prekršaja uvodi se prekršajna odgovornost za lica koja na putnoj ispravi menjaju, prepravljaju, brišu lične podatke, odnosno sve beleške ili oznake koje su u putnu ispravu naknadno unela službena lica.

Članom 24. predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.